

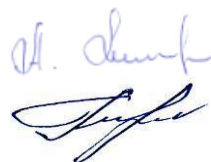
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІЖЕНЬ
підготовки БАКАЛАВРА
спеціальності С4 ПСИХОЛОГІЯ
освітньо-професійної програми ПСИХОЛОГІЯ,
ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Силабус освітнього компонента «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» підготовки бакалавра, *С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини*, спеціальності *С4 Психологія*, за освітньо-професійною програмою «Психологія», «Практична психологія»

Розробник: Петрик Оксана Володимирівна, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук

Гарант ОПП «Психологія»

Мудрак А.Б.

Гарант ОПП «Практична психологія»

Грицюк І.М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я.О.

© Петрик О.В. 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини; Спеціальність С4 Психологія, Освітньо-професійна програма «Психологія», «Практична психологія»; освітній рівень: Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2025
		Семестр 2-ий
		Лекції 18 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 18 год. Лабораторні 18 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 58 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Петрик Оксана Володимирівна**

Науковий ступінь: **кандидат психологічних наук**

Посада: **доцент кафедри педагогічної та вікової психології**

Контактна інформація: **Petryk.Oksana@vnu.edu.ua**

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації для здобувачів освіти проводяться щоп'ятниці з 13:00 до 15:00 в аудиторії №16 згідно з установленим графіком. У разі потреби в додаткових консультаціях час їх проведення попередньо узгоджується з викладачем.

Адреса : м. Луцьк, вул. Винниченка, 30а, ауд. 16 43025).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК.

Освітній компонент «Основи наукових досліджень» спрямований на формування у здобувачів освіти базових знань про методологію та етапи наукової діяльності в психології. Під час вивчення дисципліни студенти оволодівають навичками планування, проведення та аналізу результатів психологічних досліджень із дотриманням етичних норм. Курс сприяє розвитку критичного мислення, уміння працювати з науковими джерелами та презентувати результати власних досліджень. Особлива увага приділяється сучасним тенденціям у психологічній науці, зокрема використанню інноваційних методів та міждисциплінарних підходів.

2. Пререквізити.

Для успішного засвоєння освітнього компонента «Основи наукових досліджень» здобувачі освіти мають володіти базовими знаннями з дисципліни Вступ до фаху, Загальної психології; з загальноосвітньої шкільної програми Інформатика, Українська мова та ін. Важливими є навички роботи з науковими та навчальними джерелами, а також уміння аналізувати та узагальнювати інформацію. Корисним буде попередній досвід виконання навчальних завдань або підготовки реферативних робіт.

Постреквізити.

Опрацювання освітнього компонента «Основи наукових досліджень» створює фундамент для глибшого засвоєння методологічних і прикладних дисциплін. Здобуті знання та навички полегшать проведення емпіричних досліджень, аналіз отриманих результатів і підготовку наукових публікацій. Це також сприятиме успішному виконанню курсових та кваліфікаційних робіт. Вивчення цього курсу допоможе опануванню таких освітніх компонентів, як «Психодіагностика», «Експериментальна психологія», «Психологія праці», «Соціальна психологія», «Методологія та організація наукових досліджень».

Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента «Основи наукових досліджень» є формування у здобувачів освіти системного уявлення про науковий підхід до вивчення психологічних явищ та процесів. Курс спрямований на оволодіння теоретичними знаннями й практичними навичками планування, організації та проведення психологічних досліджень. Студенти вчаться критично аналізувати наукові джерела, інтерпретувати результати та дотримуватися етичних стандартів у дослідницькій діяльності. Отримані компетентності забезпечують готовність до застосування наукових методів у професійній психологічній практиці та подальшому академічному зростанні.

Завданнями освітнього компонента «Основи наукових досліджень» є:

- ознайомити студентів з основними етапами наукового дослідження у психології – від формулювання проблеми до представлення результатів
- сформувані у студентів навички пошуку, відбору та критичного аналізу наукових джерел з психології;
- навчити здобувачів освіти формулювати мету, завдання, предмет, об'єкт та гіпотези психологічного дослідження;
- засвоїти у студентів принципи вибору та застосування кількісних і якісних методів збору та обробки даних;
- розвинути у здобувачів освіти вміння інтерпретувати результати досліджень та робити науково обґрунтовані висновки;

- прищепити знання етичних норм і стандартів, обов’язкових у психологічній науковій діяльності;
- підготувати студентів до оформлення та публічного представлення результатів власних дослідницьких робіт.

3. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

У ході вивчення ОК «Основи наукових досліджень» здобувачі повинні набути наступних компетентностей:

загальних компетентностей:	
ЗК1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2.	Знання та розуміння предметної обласні та розуміння професійної діяльності.
ЗК4.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК6.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК7.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК8.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК9.	Здатність працювати в команді.
ЗК10.	Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
<i>Додаткові фахові компетентності</i>	
ЗК13.	Здатність дотримуватися норм суб’єктних взаємин (уважність, підтримка, схвалення, співучасть і співпереживання) та вільно обмінюватися ідеями та оцінками.
Фахових компетентностей	
ФК1.	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
ФК2.	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;
ФК3.	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання);

ФК4.	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;
ФК5.	Здатність використовувати валідний і надійний, психодіагностичний інструментарій;
ФК6.	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження;
ФК7.	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
ФК11.	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;
<i>Додаткові фахові компетентності</i>	
ФК12.	Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності;
ФК13.	Здатність збирати та інтерпретувати психодіагностичну інформацію з використанням діджитал-технологій і комунікацій та обирати інструментальні засоби для вирішення професійних завдань;
ФК14.	Здатність до рефлексії власної діяльності з метою визначення її ефективності.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психічні проблеми та прогнозувати шляхи їх розв'язання;

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;

ПР3. Здійснювати пошук інформації з джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел;

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги;

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження;

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки;

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців;

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання);

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб. Р.	Практ.	Сам. Роб.	Конс.	Форма опитування/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи наукових досліджень							
Тема 1. Стратегії та критерії формування напрямку і тематики наукового дослідження: визначення сприятливих умов для отримання нових наукових результатів. Обґрунтування та постановка наукової проблеми з урахуванням комплексу критеріїв, зокрема рівня її актуальності, особистої мотивації дослідника, результатів системного аналізу наукових джерел та узагальнення даних попередніх досліджень у психології.	12	2	1	1	7	1	ІНДЗ/ІРС ; Т; ДБ; О / 8 + 4 б.
Тема 2. Специфіка теоретичного, емпіричного та експериментального підходів у науковій діяльності: від формування концептуальних засад до їх емпіричного підтвердження. Теоретичний підхід передбачає розроблення концепцій і формулювання гіпотез, емпіричний – здійснення збору фактичних даних з метою перевірки та обґрунтування теоретичних положень, а експериментальний – цілеспрямоване варіювання незалежних змінних, фіксацію змін у залежних змінних і застосування контрольних процедур для забезпечення достовірності та об'єктивності отриманих результатів.	15	2	1	3	8	1	ДС; Т; П; РЗ/К / 6+6 б.
Тема 3. Загальні принципи, послідовність та ключові етапи здійснення наукового дослідження у контексті сучасної наукової практики. Визначення та формулювання	15	2	3	2	7	1	РМГ; ДБ; ТР; О / 5+7 б.

дослідницької проблеми, обґрунтування актуальності обраної теми, проведення аналітичного огляду наукових джерел, розроблення чіткої методологічної бази, дотримання етичних стандартів, організація збору та аналізу емпіричних даних, формування висновків, оприлюднення результатів, застосування критичного мислення, проведення наукової дискусії, завершення дослідницького циклу, належне документування та систематичне вдосконалення наукової діяльності.							
Тема 4. Візуальне та текстове представлення результатів наукового дослідження: підходи та актуальні стандарти. Оптимізація процесу комунікації наукових здобутків через усні презентації та публікації в друкованих і електронних джерелах у контексті сучасного наукового простору. Основні жанрові форми наукових робіт: наукова стаття, тези доповіді, монографія, кваліфікаційна (курсова, дипломна, магістерська) робота, рецензія, навчальний підручник, патентна документація, аналітичний або літературний огляд.	13	2	3	2	6	1	ДБ; Т; РМГ; ПОЗ / 8+4 б.
Тема 5. Еволюція та динаміка розвитку наукових шкіл і дослідницьких колективів. Аналіз структурної організації, специфіки управління та механізмів взаємодії в межах наукових шкіл і колективів. Висвітлення історичних етапів їх становлення та ролі у стимулюванні наукового прогресу. Розгляд особливостей професійної комунікації в подібних наукових об'єднаннях і її	15	2	3	2	7	1	ДС; Т; ТР; ОП / 6+6 б.

впливу на формування та збагачення наукової спільноти. Значення особистості науковця як ключового чинника розвитку дослідницьких традицій і генерації нових знань.							
Разом за модулем 1	70	10	10	10	35	5	60
Змістовий модуль 2. Практика наукових досліджень							
Тема 6. Академічна доброчесність: актуальні виклики та механізми забезпечення цілісності в науці й освіті. Аналіз взаємозв'язків і соціокультурних детермінант, що впливають на дотримання принципів доброчесності в науковому середовищі. Розроблення стратегій, спрямованих на підвищення рівня обізнаності, формування відповідальної поведінки та підтримку стандартів академічної доброчесності в освітньо-науковому просторі.	13	2	3	2	5	1	РЗ/К; ДБ; Т; О / 4+6 б.
Тема 7. Структурні вимоги та стандарти підготовки наукового тексту: теоретичний аналіз і практичні рекомендації. Забезпечення чіткості та доступності викладу наукових ідей, дотримання логічної побудови змісту, акцентування на елементах наукової новизни дослідження та визначенні його значущості для розвитку відповідної галузі знань з психології.	12	2	1	2	7		Р; ІНДЗ/ІР С; Т; ПОЗ / 5+5 б
Тема 8. Етичні засади наукової діяльності: сучасні стандарти, виклики та перспективи розвитку. Забезпечення конфіденційності даних та особистої інформації учасників дослідження, готовність до конструктивної критики та наукової дискусії щодо отриманих результатів,	15	2	3	3	6	1	Р; ТР; ДБ; ОП / 8+2 б.

неухильне дотримання етичних норм і регламентів, затверджених профільними науковими установами та етичними комітетами.							
Тема 9. Стратегії та критерії вибору джерел інформації: оптимізація роботи з інформаційними ресурсами. Стандарти та ефективні підходи до оформлення бібліографії в наукових роботах: практичні аспекти та рекомендації. Етика цитування.	10	2	1	1	5	1	Т; РЗ/К; ДС; О / 10 б.
Разом за модулем 2	50	8	8	8	23	3	40
Всього годин/Балів	120	18	18	18	58	8	100

Форма контролю*: ОП – опитування, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо, П – портфоліо, ПОЗ – професійно-орієнтоване завдання.

Завдання для самостійного опрацювання.

1. Які основні етапи наукового дослідження, і як вони взаємодіють між собою?
2. Яким чином формулюється проблема дослідження? Як правильно сформулювати мету та завдання дослідження?
3. Які методи дослідження можна використовувати в науці? Наведіть приклади застосування конкретних методів.
4. Як визначити об’єкт та предмет дослідження у вашій науковій роботі?
5. Що таке гіпотеза та її значення у наукових дослідженнях?
6. Яким чином обирається вибірка для емпіричних досліджень, і чому це важливо?
7. Як оцінюється достовірність та валідність результатів дослідження?
8. Що таке літературний огляд і як його виконати правильно?
9. Як визначити та сформулювати основні терміни та поняття, використовуючи власні слова, у вашому дослідженні?
10. Як відрізнити первинні та вторинні джерела інформації в науковому дослідженні?
11. Які основні етичні аспекти слід враховувати під час проведення дослідження?
12. Як використовувати статистичні методи для аналізу результатів дослідження?
13. Як оформити наукову статтю або доповідь згідно з академічними вимогами та стандартами?

Самостійна робота студентів передбачає підготовку питань відповідно до навчального плану, які слугують доповненням до тематики практичних занять. Формою представлення результатів може бути презентація або реферат, виконані згідно з установленими вимогами.

Критерії оцінювання роботи:

теоретичний рівень опрацювання теми, що передбачає глибокий аналіз матеріалу на основі щонайменше п’яти сучасних джерел (опублікованих протягом останніх п’яти років);

якість подання матеріалу, зокрема його структурованість, логічна послідовність та наочність викладу;

практична спрямованість роботи, її прикладна цінність і можливість використання отриманих результатів у професійній діяльності;

наявність елементів новизни, що можуть проявлятися у використанні сучасних джерел, власних ідей, схем, узагальнень або творчому підході до висвітлення теми.

Термін подання роботи (**дедлайн**): матеріали подаються до лабораторних занять, де вони можуть бути частково представлені та обговорені.

IV. Політика оцінювання

Організація навчальної діяльності здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента «Основи наукових досліджень»

Під час опанування освітнього компонента «Основи наукових досліджень» здобувач освіти виконує всі види навчальної діяльності, передбачені навчальним планом і програмою силабусу, що спрямовані на формування фахових компетентностей, розвиток рефлексивного мислення та вміння застосовувати психологічні знання у професійній діяльності.

Навчальний процес передбачає активну участь здобувачів у лекційних і практичних заняттях, системне опрацювання рекомендованих інформаційних джерел, наукової та навчальної літератури, а також виконання поточних і самостійних завдань, які забезпечують глибоке засвоєння змісту дисципліни.

До основних видів навчальної діяльності входить: відвідування лекційних занять, на яких розглядаються теоретичні засади психології особистісної ефективності, сучасні підходи та моделі розвитку особистості; активна участь у практичних заняттях, що передбачає володіння термінологічним апаратом дисципліни, підготовку відповідей згідно з тематичним планом занять, коментування та доповнення виступів інших здобувачів освіти, розробку й представлення презентацій, а також роботу в малих групах, спрямовану на розвиток навичок міжособистісної взаємодії та командної співпраці; самостійна робота, яка є важливою складовою навчального процесу і включає підготовку реферату з обраної теми, що дозволяє здобувачеві продемонструвати здатність до самостійного аналізу наукової інформації, узагальнення теоретичних положень та формування власних висновків.

Таким чином, структура навчальної діяльності у межах освітнього компонента забезпечує послідовне поєднання теоретичного навчання, практичних умінь та дослідницьких компетентностей, сприяючи формуванню цілісного уявлення про наукові дослідження у галузі психології.

Політика викладача щодо здобувача:

Політика викладача у взаємодії зі здобувачами освіти базується на принципах академічної доброчесності, прозорості, наукової обґрунтованості та взаємної відповідальності всіх учасників освітнього процесу. Здійснення навчального процесу відбувається у логічно структурований, послідовний і цілеспрямований спосіб, що забезпечує доступність освітніх послуг, методичну доцільність і відповідність сучасним вимогам вищої освіти.

У процесі вивчення освітнього компонента передбачається активна та системна участь здобувачів освіти у кожному занятті, що є необхідною умовою для досягнення очікуваних результатів навчання. Викладач створює сприятливе, інтелектуально насичене й водночас доброзичливе навчальне середовище, яке сприяє розвитку критичного мислення, самостійності суджень і творчої ініціативи.

Лекційні, практичні та лабораторні заняття проводяться у форматі відкритого академічного діалогу, де заохочується конструктивна дискусія, висловлення власної позиції, аргументоване відстоювання поглядів і взаємоповага між учасниками освітнього процесу.

З метою дотримання академічної дисципліни та ефективної організації навчального часу здобувачам освіти забороняється запізнюватися на заняття, а також рекомендується заздалегідь вимикати звук на мобільних телефонах, смартгодинниках та інших засобах зв'язку, щоб уникнути відволікаючих факторів та зберегти робочу атмосферу в аудиторії.

Таким чином, освітній процес будується на основі взаємоповаги, партнерської взаємодії між викладачем і здобувачами освіти, орієнтації на розвиток професійної компетентності, відповідальності та культури академічної поведінки.

Система оцінювання спрямована на об'єктивне, прозоре та всебічне визначення рівня сформованості компетентностей, передбачених освітньою програмою. Вона базується на принципах справедливості, відкритості, академічної доброчесності та відповідальності всіх учасників освітнього процесу.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і відображає динаміку навчальних досягнень, ступінь активності, системність роботи та здатність здобувача застосовувати теоретичні знання на практиці. Підсумкове оцінювання є логічним завершенням освітнього процесу і покликане визначити ступінь досягнення програмних результатів навчання за освітнім компонентом.

Оцінювальні критерії, форма контролю, кількість балів і порядок підведення підсумків чітко регламентовані силабусом дисципліни та узгоджені з університетським положенням, що гарантує єдність підходів і прозорість процедури оцінювання.

Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за стобальною системою. Максимальна кількість балів за освітній компонент, де форма підсумкового контролю – залік, становить 100 балів, з яких усі 100 балів відведено на поточний контроль.

Після завершення навчального модуля, який охоплює визначену кількість практичних занять, здійснюється підсумкове обчислення поточних результатів – усі отримані бали сумуються, і таким чином визначається загальний результат здобувача освіти за вивчення освітнього компонента (максимум – 100 балів).

Найвищі оцінки отримують студенти, які демонструють високу якість виконання індивідуальних і самостійних завдань, володіють теоретичними знаннями, практичними навичками та вміють грамотно і послідовно представити результати своєї роботи.

Модульний контроль не передбачено. Модуль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної діяльності, визначені силабусом освітнього компонента.

У разі пропуску аудиторних занять із поважних причин студент має право відпрацювати пропущений матеріал, виконавши відповідні індивідуальні завдання. Отримані результати дозволяють відновити кількість балів, передбачених за теми, що не були опрацьовані під час занять.

Оцінювання поточної діяльності ґрунтується на таких показниках, як:

- повнота та глибина розкриття навчального питання;
- логічність, цілісність і системність подання матеріалу;
- рівень самостійності виконання роботи;
- здатність формулювати аргументовані висновки.

Якщо здобувач освіти не виступав під час практичного заняття, не виконав передбачені завдання або не підготувався до роботи, його активність оцінюється в 0 балів.

Заборгованість із курсу має бути усунена у позааудиторний час – до початку підсумкового контролю. Кінцевий термін ліквідації заборгованостей обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

Здобувач повинен дотримуватись академічної доброчесності. Усі використані джерела повинні бути належно цитовані відповідно до встановлених стандартів. Використання чужих слів або ідей без належного вказання джерела, є неприпустимим. Необхідно враховувати вимоги щодо оформлення наукових робіт (структура, формат, шрифт, розмір, тощо).

Якщо робота виконується у співпраці, здобувач освіти повинен зазначити учасників групи та їх внесок. При використанні інтернет-ресурсів, вказувати джерело і перевірити його надійність.

Необхідно уникати копіювання інтернет-текстів без належного цитування. Здобувач освіти повинен вчасно подавати завдання та робити, реалістичні плани для виконання робіт. Уникання будь-яких форм підробки, підкupu, обману чи неправдивого представлення даних.

Збереження конфіденційності у випадках, коли це не суперечить етичним стандартам дослідження. Чітко розуміти та вміти відзначити власний внесок у роботу, уникати неправомірного прийняття заслуг за інші роботи. Здобувач освіти повинен повідомити про будь-які порушення правил та проявляти чесність у всіх аспектах академічного життя.

За порушення академічної не доброчесності здобувач освіти може отримати спростовану або анульовану оцінку за завдання. Зменшення оцінки за конкретну роботу. Найбільш серйозна санкція, яка може включати відрахування з певного курсу або навіть відрахування з університету. Втрата права на отримання стипендії або інших фінансових винагород.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність / відсутність академічного плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Здобувач освіти повинен дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права, дотримання принципів та положень:

Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);

Кодексу академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/

Політика щодо дедлайнів, відпрацювань та перескладань

Політика щодо дотримання дедлайнів, можливості перескладання завдань і організації відпрацювань регулюється Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі пропуску занять з об'єктивних (поважних) причин здобувач освіти зобов'язаний повністю відпрацювати пропущену тему, виконавши всі види діяльності, передбачені цим силабусом, включно з тими формами активності, що підлягають оцінюванню. Таке відпрацювання може відбуватися під час консультацій із викладачем, де студент має можливість додатково скласти пропущені теми та покращити свій підсумковий результат на суму балів, передбачених за відповідні заняття.

Дні та години проведення консультацій і відпрацювань визначаються затвердженням графіком, який публікується кафедрою або викладачем на початку семестру. У випадку, якщо здобувач освіти не виконав або не відпрацював лабораторні роботи, він не допускається до підсумкового контролю, а його підсумковий бал за семестр не нараховується. Студенти, які бажають підвищити оцінку за аудиторну діяльність, можуть зробити це шляхом підготовки та захисту презентації на одну із запропонованих тем (на вибір) або написання тез, що демонструють поглиблене розуміння навчального матеріалу.

Терміни проведення підсумкових іспитів, а також строки ліквідації академічної заборгованості встановлюються розкладом екзаменаційної сесії. У разі нескладання іспиту здобувач освіти має право на два повторні перескладання у межах встановлених строків.

Результати підсумкового контролю фіксуються у відомості, індивідуальному навчальному плані або заліковій книжці здобувача освіти у вигляді остаточної кількості балів.

Крім того, університет може зарахувати результати навчання, здобуті у межах **формальної, неформальної, інформальної освіти** – зокрема під час професійних курсів, тренінгів, онлайн-навчання, стажувань або громадянської освіти. Процедура визнання таких результатів регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Отримання додаткових балів у межах неформальної та інформальної освіти. Здобувачі освіти мають можливість підвищити свій загальний рейтинг шляхом участі в різних формах неформальної та інформальної освіти, які сприяють розвитку їхньої наукової, дослідницької та професійної компетентності. Зокрема, у межах неформальної освіти студент може отримати до 4 додаткових балів за:

- підготовку та публікацію наукової статті у факультетському збірнику;
- участь у наукових конференціях, вебінарах, семінарах, засіданнях «круглих столів», організованих університетом або іншими освітніми установами.

Обов'язковою умовою нарахування балів є наявність підтверджувальних документів – публікації, сертифіката, свідоцтва чи іншого офіційного підтвердження участі.

Водночас у сфері інформальної освіти здобувач може отримати 1 додатковий бал за активну участь у роботі наукових лабораторій кафедри, самостійне ознайомлення з дослідницьким обладнанням або ініційовану участь у методичних чи наукових семінарах кафедри педагогічної та вікової психології.

Крім того, студенти мають можливість друкувати власні наукові роботи у щорічних збірниках кафедри: «Психогенеза особистості: норма і девіація»; «Соціальна адаптація особистості в сучасному суспільстві» (із циклу «Психологічні складові сталого розвитку суспільства: пошук психологічного обґрунтування викликів сучасності»).

Нарахування додаткових балів здійснюється лише за наявності документного підтвердження (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо), що відповідають тематиці курсу, обсягу та змісту навчальної діяльності.

Усі конфліктні або спірні ситуації, що можуть виникнути між учасниками освітнього процесу, вирішуються згідно з Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, відповідно до пункту 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

V. Підсумковий контроль

Порядок проведення комплексної оцінки знань та семестрового заліку

Комплексна оцінка навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється викладачем за 100-бальною шкалою, що забезпечує об'єктивне вимірювання рівня засвоєння програмного матеріалу. Семестровий залік є однією з форм підсумкового контролю і спрямований на узагальнення та оцінювання результатів навчання здобувача освіти з певного освітнього компонента. Він ґрунтується на систематичному моніторингу навчальної активності студента протягом усього семестру, включаючи всі види роботи, передбачені навчальною програмою.

До складу оцінювання входять результати: участь в лекційних, практичних, семінарських, лабораторних та індивідуальних заняттях; виконання самостійної роботи, індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ), контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

Для освітніх компонентів, де підсумковою формою контролю є залік, модульні контрольні роботи не проводяться, а оцінювання здійснюється виключно за результатами поточної діяльності.

Викладач виставляє підсумкову оцінку за залік на основі суми балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови виконання всіх передбачених силабусом видів навчальної діяльності.

У разі пропуску занять із поважних причин здобувач освіти має право відпрацювати пропущений матеріал під час консультацій, виконавши відповідні завдання. У такому випадку студент може відновити кількість балів, визначену за теми, у яких він не брав участі.

У день проведення заліку викладач фіксує у відомості загальну суму балів, яку студент набрав протягом семестру, – від 0 до 100 балів. Ця кількість є остаточним показником рівня засвоєння навчального матеріалу з освітнього компонента.

Терміни проведення заліку, а також строки ліквідації можливих академічних заборгованостей визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії, затвердженим деканатом.

Якщо здобувач освіти не отримав позитивної оцінки за залік, він має право на два повторні перескладання у межах установленого графіка.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які ключові кроки включає процес наукового дослідження, і як вони взаємопов'язані між собою?
2. Як правильно визначити наукову проблему та сформулювати мету й завдання дослідження?
3. Які наукові методи дослідження застосовуються найчастіше? Можете навести приклади їхнього використання?
4. У чому полягає різниця між об'єктом і предметом дослідження та як їх правильно окреслити у роботі?
5. Що таке наукова гіпотеза і яку роль вона відіграє у дослідженнях?
6. Яким чином формується вибірка для емпіричного дослідження та чому це має значення?
7. Як можна перевірити надійність і валідність отриманих результатів?
8. Що означає «огляд літератури» та як його якісно підготувати?
9. Як коректно дати визначення ключових термінів і понять, використовуючи власні формулювання?
10. У чому полягає відмінність між первинними та вторинними джерелами наукової інформації?
11. Які головні етичні принципи необхідно враховувати під час проведення досліджень?
12. Яким чином можна застосовувати статистичні методи для аналізу дослідницьких даних?
13. Як правильно оформити наукову статтю чи доповідь відповідно до академічних стандартів?
14. Яким чином вибудовується структура наукового дослідження та що вона повинна включати?
15. Як сформулювати теоретичну базу дослідження та обґрунтувати її актуальність?

16. Чим відрізняється якісне дослідження від кількісного та в яких випадках доцільно застосовувати кожне з них?
17. Як організувати збір емпіричних даних і які інструменти для цього використовуються?
18. Які критерії вважаються ознаками наукової новизни та практичної значущості дослідження?
19. Яким чином результати дослідження можуть бути представлені у вигляді висновків та рекомендацій?
20. Як правильно цитувати та оформлювати бібліографію відповідно до академічних стандартів?

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Афанасьєв А. І., Жарких В. Ю. Філософія та методологія наукових досліджень : конспект лекцій. Одеса, 2023. 115 с.
2. Барвінок Н. В. Картографічний метод дослідження як один з методів наукових досліджень. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути* : тези доп. II Міжнар. Наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Дніпро 4–5 лют. 2021 р.). Дніпро, 2021. С. 193–195. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/13837> (дата звернення: 09.01.2024).
3. Бориченко К. В., Гудзь А. О. Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.22511>
4. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
5. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. вид. / О. В. Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
6. Гришко В.В. Методологія наукових досліджень у гуманітарній сфері в умовах діджиталізації та великих даних: проблеми, помилки та перспективи досліджень. *Ефективна економіка*. 2023. № 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.8.1>
7. Єршова Н. Ю. Основи наукових досліджень : текст лекцій. Харків : НТУ «ХП», 2021. 95 с.
8. Коваленко А. Методологія наукових досліджень: способи пошуку та опрацювання наукової інформації. *Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти* : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет.-конф., 16–17 листоп. 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв, 2022. С. 39–41. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12001> (дата звернення: 10.01.2024).
9. Козубцов І. Методика випереджувального викладання навчальної дисципліни «методології наукових досліджень» здобувачам закладів вищої освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*: зб. наук. пр. Київ, 2023. Вип. 1. С. 77–86. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.77-86](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.77-86)
10. Лагодієнко В., Іванченкова Л., Іванченков В. Гіпотеза як суттєвий елемент методології наукових досліджень. *Економічний простір*. 2022. Вип. 181. С. 9–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-1>
11. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А. П. Ладанюк [та ін.]. Київ : Ліра-К, 2018. 352 с.
12. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Івано Франківськ : НАІР, 2021. 276 с.
13. Методологія наукового дослідження : електрон. навч.-метод. посібник / уклад. А. Г. Грітченко. Умань : УДПУ, 2022. 229 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/15628> (дата звернення: 10.01.2024).
14. Методологія сучасних наукових досліджень : зб. наук. праць за результатами XVII Міжнар. наук.-практ. конф. (25–26 лют. 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. Ю. Д. Бойчука, С. В. Бережної і К. А. Юр'євої. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 127 с.
15. Мороховець Г. Ю., Лисанець Ю. В., Кайдашев І. П. Методологія наукового пошуку. Вступний курс : навч. посіб. Полтава, 2023. 229 с.

16. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. 156 с.
17. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / О. Г. Романовський [та ін.]. Харків : Іванченко І. С., 2022. 150 с.
18. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.
19. Основи наукових досліджень та методика підготовки дипломних робіт : навч. посіб. / уклад. В. А. Товт. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2019. 139 с.
20. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / І. Ш. Невлюдов, Ю. М. Олександров, А. О. Андрусевич, О. О. Чала. Кривий Ріг: Криворізький коледж НАУ, 2019. 396 с.
21. Основи наукових досліджень. Перші наукові кроки : навч. посіб. / О. М. Васильковський, С. М. Лещенко, К. В. Васильковська, Д. І. Петренко. Харків, 2019. 164 с.
22. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання педагогічних спеціальностей) / уклад. Н. Г. Кошелева. Бахмут, ГПМ ДВНЗ «ДДПУ», 2019. 117 с.
23. Петрик О. В. Вплив штучного інтелекту на методологію наукових досліджень у сучасній психології. *Психологічні перспективи*. / за ред. Н. С. Коструби. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2025 С. 134–151.
24. Пихтіна Н. П. Методологія психолого-педагогічних досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с.
25. Поліщук І. Є., Галіченко М. В. Філософія та методологія науки у контексті сучасної університетської освіти. *Перспективи*. 2021. № 4. С. 146–152.
26. Поліщук О.П. Методологія наукових досліджень: базові поняття, тести та інструктивно-методичні вказівки до їх виконання : [навч.-метод. посіб.]. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 17 с.
27. Ребуха Л. З. Методологія наукових досліджень: способи пошуку та опрацювання наукової інформації. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький, 2022. Вип. 189. С. 59–62. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-189-59-62>
28. Рудковська О., Гусельцева Д. Є. До питання класифікації методів наукових досліджень. *Права людини в епоху цифрових трансформацій* : [матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 лют. 2022 р.] / Нац. авіац. ун-т. Тернопіль, 2022. Т. 1. С. 109–110. URL: <http://surl.li/pbnsb> (дата звернення: 10.01.2024).
29. Самсонов В. В., Сільвестров А. М., Тачиніна О. М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання : навч. посіб. Київ : Нац. ун-т харч. технологій, 2022. 385 с.
30. Слюсаренко, М. (2021). Поняття «методологія» в контексті навчальної дисципліни про організацію наукового дослідження. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Умань, 2021. Вип. 4. С. 87–94. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2021.250159>
31. Староста В. І. Методологія наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і допов. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.
32. Фурман А. Авторська програма із дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». *Психологія і суспільство*. 2023. № 1. С. 209–244. DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2023.01.209>

Додаткова література

1. Бочелюк В., Бочелюк Влада. Методика та організація наукових досліджень з психології : навч.-метод. посіб. Київ : Центр. навч. літ., 2019. 360 с.
2. Вавринів О. Організація та проведення психологічних і соціально-психологічних досліджень : практ. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 116 с.
3. Волженцева І. В. Теоретичний аналіз використання методу моделювання в психології. *Вісник Нац. авіац. ун-ту. Серія: Педагогіка. Психологія*. Київ, 2022. – Вип. 20. С. 62–74. DOI: <https://doi.org/10.18372/2411-264X.20.16918>
4. Гуменюк Г. В. Методологія дослідження професійної життєстійкості особистості у постнекласичній психології. *Досвід особистості: теорія і практика* : зб. матеріалів IX Міжнар. наук.-практ. конф. (27–28 лют. 2020 р., м. Ніжин) / за ред. М. В. Папучі. Ніжин, 2020. С. 47–54. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2020/zbirn_9_conf.pdf#page=47
5. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 67 с.
6. Дзевульська І. В., Ігнатіщев М. Р. Процес наукового дослідження в психології та його етапи. *Грааль науки*. 2022. № 17. С. 391–399. URL: http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/8913/1/20230604_170416.pdf
7. Загурська, І. С., Дем'янчук, Ю. Ю. До проблеми планування та організації експериментальних досліджень у психології. *Вісник Львівського університету. Серія: Психологічні науки*. Львів, 2023. Вип. 15. С. 35–42. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/37669/>
8. Карамушка Л. М., Креденцер О. В., Терещенко К. В. Методики для дослідження «mental health» персоналу організацій. *Актуальні проблеми психології* : зб. наук. праць / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Київ, 2019. Т. 1 : Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія, вип. 54. С. 15–22. URL: http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v1/i54/APP_V1_I54.pdf#page=15
9. Карамушка Л., Дзюба Т. Феномен «здоров'я» як актуальний напрям досліджень в організаційній психології. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2019. № 1. С. 22–33. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2019.1.16.2>
10. Корець М. С. Методологія наукового дослідження : навч. посіб. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 146 с.
11. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
12. Методологія та методи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для здобув. вищ. освіти другого (магістерського) рівня / уклад.: І. Толмачова, О. Єрмоменко; ХГПА. Харків, 2023. 145 с.
13. Медінцев В. О. До розробки інтеграційних методів теоретичних досліджень у психології. *Досвід особистості: теорія і практика* : зб. матеріалів IX Міжнар. наук.-практ. конф. (27–28 лют. 2020 р., м. Ніжин) / за ред. М. В. Папучі. Ніжин, 2020. С. 156–158. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2020/zbirn_9_conf.pdf#page=156
14. Миркович І. Л. Організація науково-дослідницької діяльності студентів магістратури спеціальності «Психологія». *Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти* : зб. матеріалів всеукр. наук.-метод. конф., 21 черв.

15. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для студентів та аспірантів всіх форм навчання спеціальностей 053 «Психологія», 011 «Освітні, педагогічні науки», 232 «Соціальне забезпечення» / О. Г. Романовський [та ін.]. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2022. 150 с.
16. Панок В. Г. Психологічні дослідження в умовах війни: проблеми і завдання. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5(1). С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5133>
17. Попович І. С. Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика : навч.-метод. посіб. Херсон : Вид-во ХДУ, 2019. 160 с.
18. Рибалка В. В. Методологічні засади теоретичної та практичної психології: особистість, психологічна діяльність, духовність. *Психологія і особистість*. 2018. № 1. С. 9–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Psios_2018_1_3
19. Рожнова Н. Напрями розвитку методології наукових досліджень і практичної психології особистості. *Студентський науковий вісник [МНАУ]. Економічні науки*. 2019. Вип. 1, ч. 1. С. 87–91. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6820>
20. Староста В. І. Методологія наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самост. роботи здобувачів освіти. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. Вид. 2-е, випр. і допов. 72 с.
21. Свідовська В. Адиктивна поведінка підлітків як проблема наукового дослідження. *Вісник Львівського університету. Серія: Психологічні науки*. Львів, 2020. Вип. 6. С. 108–114.
22. Сибірний А. В. Алгоритми проведення досліджень в галузі наукової психології. *Психологія особистості фахівця в умовах воєнного часу та поствоєної реабілітації* : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (27 жовт.2023 року) / уклад. В. С. Бліхар. Львів, 2023. С. 254–256. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/6501>
23. Солодчук С. Є. Професійне спілкування як предмет дослідження у психології. Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Київ, 2020. Т. 9, вип. 13. С. 339–348. URL: <http://www.appsychology.org.ua/data/jrn/v9/i13/35.pdf>
24. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : Персонал, 2018. 206 с.
25. Фурман А. В. Методологія і психологія в рефлексивній архітектоніці концентрів методологування. *Психологія і особистість*. 2023. № 2. С. 9–83. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2023.2.288169>
26. Якісні дослідження в психології: проблеми та їх вирішення : Всеукр. наук.-практ. конф. : тези доп., Дніпро, 23–24 січ. 2022 р. Дніпро : Ун-т ім. А. Нобеля, 2022. 80 с. URL: https://duan.edu.ua/images/staff/departments/pedagogy_and_psychology/Conferences/Yakisni_doslidzhennia.pdf#page=18